

ВИКОРИСТАННЯ КОНТРОЛІНГУ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Тлумачення процесу контролінгу має особливості в залежності від підходів його використання. Окремі фахівці представляють його як процедуру внутрішнього контролю і ототожнюють з аудитом; інші – як систему координації на підприємстві, яка контролює зв'язки між системами управління, обліку та внутрішнього контролю; інколи контролінг порівнюють з управлінським обліком. Узагальнюючи основні визначення, вважаємо що контролінг – це унікальна саморегульована система методів та інструментів, спрямована на забезпечення функціональної підтримки управління підприємством.

Основна мета контролінгу в управлінні витратами полягає в створенні системи прийняття та реалізації управлінських рішень щодо оптимізації рівня витрат підприємства, використовуючи оцінку економічної ситуації, щоб забезпечити ефективну діяльність підприємства та досягти оптимального фінансового результату [1].

З огляду на це завданнями контролінгу є [2,3]: збір та аналіз внутрішньої та зовнішньої інформації, що стосується підприємства; виявлення та усунення недоліків в його діяльності; моніторинг та оперативна реакція на нові можливості та переваги, з виявленням і активним розвитком сильних сторін підприємства; систематичний аналіз та контроль ризиків у діяльності, разом з розробкою та впровадженням відповідних заходів для зменшення їх впливу; виявлення потенційних резервів для зниження собівартості продукції; оцінювання повноти та надійності ведення обліку витрат, операційного та адміністративного контролю; розробка стратегічних планів розвитку підприємства; проведення аналізу відхилень між фактичними та запланованими показниками та розробка конкретних рекомендацій щодо внесення коректив до планів або подолання перешкод, що заважають досягненню поставлених цілей; забезпечення безперервного нагляду за дотриманням проведення всіх операцій та виконанням працівниками своїх функцій та повноваження відповідно до їх обов'язків; консультування структурних підрозділів підприємства під час планування, розробки та впровадження нових продуктів, процесів та систем, і надання рекомендацій з метою покращення їхньої ефективності та успішного впровадження; реалізація внутрішнього консалтингу та розробка методологічного забезпечення для оптимізації діяльності окремих структурних підрозділів; здійснення внутрішніх перевірок та координація з незалежними контролюючими органами під час проведення зовнішнього аудиту підприємства.

Контролінг може використовуватися в оперативному і в стратегічному управлінні. Основною метою оперативного контролінгу є встановлення ефективної системи управління для досягнення поточних цілей фірми, а також вчасному вживанні заходів для оптимізації співвідношення між витратами і результатами. Він включає: облік, аналіз, планування і управління поточними результатами діяльності; здійснення оперативного контролю; виявлення і усунення поточних ускладнень; вдосконалення мотивації колективу для підвищення результатів діяльності. Основна ж мета стратегічного контролінгу полягає в створенні ефективної системи управління, яка дозволяє постійно відстежувати прогрес підприємства у досягненні стратегічних цілей розвитку. Він забезпечує: розвиток стратегічного планування підприємства; виявлення сильних та слабких сторін, можливостей та загроз підприємства; корегування стратегічних цілей при змінах умов діяльності; систематичне порівняння стратегічних та фактичних планових показників для оцінки відповідності та виявлення відхилень; прийняття коригуючих заходів при виявленні відхилень.

Отже, контролінг відіграє значну роль у роботі підприємства, оскільки він забезпечує систематичний моніторинг та управління діяльністю. А підприємства можуть досягати своїх цілей, оптимізувати витрати і підвищувати результативність діяльності, підвищувати конкурентоспроможність, гнучко реагувати на зміни в ринкових умовах і досягати сталого успіху.

Список літератури

1. Капліна А. Контролінг як інструмент управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. №23. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/159/153>
2. Дем'яненко Т.І. Необхідність впровадження системи контролінгу на підприємствах України. *Вісник ХНТУ*. 2022. №2(81). С. 149-152.
3. Сазонова С.В., Новиков Д.М. Контролінг стратегічного управління на підприємствах в умовах цифрової економіки. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. Вип. 15. С. 201-208.